

Skolverkets allmänna råd om mottagande i anpassade grundskolan och anpassade gymnasieskolan samt om urval till anpassade gymnasieskolans nationella program;

SKOLFS 2023:129

Utkom från trycket
den 7 november 2023

beslutade den 18 oktober 2023.

Skolverket beslutar följande allmänna råd.

Tillämpningsområde

I dessa allmänna råd om mottagande i anpassade grundskolan och anpassade gymnasieskolan samt om urval till anpassade gymnasieskolans nationella program ges rekommendationer om hur huvudmän och rektorer kan eller bör arbeta för att se till att mottagande och urval sker på rätt grunder och på ett sätt som är rättssäkert för eleverna.

De allmänna råden avser tillämpningen av följande bestämmelser.

3 kap. 2 och 3 §§, 7 kap. 5–5 b, 8 och 9 §§, 11 kap. 8 §, 18 kap. 4–7 §§, 29 kap. 8 och 10 §§ skollagen (2010:800) samt 7 kap. 11 och 12 §§ gymnasieförordningen (2010:2039).

1 När frågan om mottagande väcks

Rektorn i förskolan eller i förskoleklassen bör

1. se till att vårdnadshavarna och hemkommunen informeras i de fall det bedöms att barnet eller eleven kan komma att tillhöra anpassade grundskolans målgrupp.

Läraren i förskoleklassen, grundskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller elevhälsans personal bör

2. snarast informera rektorn om en elev, trots extra anpassningar och särskilt stöd, inte bedöms ha förutsättningar att uppfylla kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som gäller för grundskolan, sameskolan respektive gymnasieskolan och det dessutom finns tecken på att eleven tillhör anpassade grundskolans respektive anpassade gymnasieskolans målgrupp.

SKOLFS 2023:129 Rektorn i förskoleklassen, grundskolan, sameskolan eller gymnasieskolan bör

3. ha rutiner för hur skolan ska informera eleven och vårdnadshavarna när det finns behov av att utreda om eleven tillhör anpassade grundskolans eller anpassade gymnasieskolans målgrupp, och
4. ha rutiner för att informera den som beslutar om mottagande i hemkommunen om att det finns behov av att utreda om eleven tillhör anpassade grundskolans eller anpassade gymnasieskolans målgrupp.

Hemkommunen bör

5. ha rutiner för hur vårdnadshavarna och eleven ska få information om vilka konsekvenser det får för barnet på kort och lång sikt att vara mottagen i anpassade grundskolan eller anpassade gymnasieskolan i stället för i grundskolan respektive gymnasieskolan,
6. ha rutiner för att säkerställa att tolk anlitas vid behov, och
7. ha rutiner för att säkerställa att en utredning påbörjas så snart frågan om ett eventuellt mottagande i anpassade grundskolan eller anpassade gymnasieskolan har väckts.

2 Utredning inför beslut om mottagande

Hemkommunen bör

1. ha rutiner som säkerställer att elevens och vårdnadshavarnas synpunkter tas till vara fortlöpande under utredningens gång,
2. se till att det för elever med annan språklig bakgrund ägnas särskild uppmärksamhet åt faktorer som kan påverka förutsättningarna att göra korrekta bedömningar, och
3. ha rutiner som innebär att utredningen vid behov kompletteras i de delar som behöver klargöras.

Hemkommunen bör se till att den pedagogiska bedömningen

4. fastställer om eleven har förutsättningar att uppfylla kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som gäller för grundskolan respektive gymnasieskolan, och
5. utförs av personal med adekvat specialpedagogisk kompetens.

Hemkommunen bör se till att den psykologiska bedömningen

6. fastställer om eleven har en intellektuell funktionsnedsättning, och i så fall i vilken grad, samt utförs av en legitimerad psykolog.

Hemkommunen bör se till att den medicinska bedömningen

7. fastställer om det finns medicinska orsaker till elevens inlärningssvårigheter, och om dessa indikerar målgruppstillhörighet, samt utförs av legitimerad läkare.

Hemkommunen bör se till att den sociala bedömningen

8. fastställer om det finns sociala orsaker i eller utanför skolan som kan bidra till elevens inlärningssvårigheter, och utförs av kurator, eller någon annan med adekvat utbildning.

Inför beslut om mottagande

Hemkommunen bör

1. ha rutiner för hur utredningen inför att fatta beslut om mottagande i anpassade grundskolan och anpassade gymnasieskolan ska bedrivas,
2. se till att vårdnadshavarnas medgivande till att barnet tas emot i anpassade grundskolan är skriftligt och har inhämtats innan beslut om mottagande fattas, och
3. utifrån utredningen ge rekommendationer till huvudmannen inför dennes beslut om eleven huvudsakligen ska läsa ämnen eller ämnesområden i anpassade grundskolan.

Ämnen eller ämnesområden i anpassade grundskolan

Huvudmannen för utbildningen bör

4. ta sin utgångspunkt i rekommendationer från hemkommunen när huvudmannen fattar beslut om eleven huvudsakligen ska läsa anpassade grundskolans ämnen eller ämnesområden.

Mottagande på försök i anpassade grundskolan

Huvudmannen för utbildningen bör

5. erbjuda mottagande på försök under högst sex månader om vårdnadshavarna är osäkra på vilken skolform de vill att deras barn ska tas emot i, och
6. använda möjligheten att låta eleven pröva skolgång i anpassade grundskolan endast i de fall där det är klarlagt att eleven tillhör målgruppen.

Verkställighet av beslut om mottagande

Hemkommunen bör

7. ha rutiner som säkerställer att eleven omedelbart tas emot i rätt skolform och att elevens utbildning snarast utgår från de bestämmelser som gäller för skolformen.

Möjligheten att läsa som integrerad elev

Rektorn för grundskolan eller sameskolan bör

8. se till att det finns rutiner som säkerställer att en elev som är mottagen i anpassade grundskolan men är integrerad elev i grundskolan eller sameskolan får en utbildning som följer de bestämmelser som gäller för anpassade grundskolan.

SKOLFS 2023:129 4 När det framkommer att en mottagen elev inte tillhör målgruppen

Rektorn bör

1. ha rutiner för att informera hemkommunen om något tyder på att en mottagen elev inte tillhör anpassade grundskolans eller anpassade gymnasieskolans målgrupp.

Hemkommunen bör

2. ha rutiner för att säkerställa att en utredning påbörjas skyndsamt när något tyder på att en mottagen elev inte tillhör anpassade grundskolans eller anpassade gymnasieskolans målgrupp, och
3. ha rutiner för handläggning och beslut då det framkommer att en mottagen elev inte tillhör anpassade grundskolans eller anpassade gymnasieskolans målgrupp.

5 Urval till anpassade gymnasieskolans nationella program med offentlig huvudman

En offentlig huvudman för utbildningen bör

1. ha rutiner för urval när antalet platser på ett nationellt program som huvudmannen anordnar är färre än antalet sökande till utbildningen,
2. säkerställa att det i rutinerna för urval klargörs hur bedömningen av vilken elev som har störst behov av utbildningen ska göras, och
3. informera elever och vårdnadshavare om hur urvalet sker inför elevens ansökan till anpassade gymnasieskolan.

Genom dessa allmänna råd upphör Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2018:251) om mottagande i grundsärskolan och gymnasiesärskolan samt om urval till gymnasiesärskolans nationella program att gälla.

På Skolverkets vägnar

PETER FREDRIKSSON

Marie Westerlund